

ОКІНШЕВИЧ Лев Олександрович (25. 01(06. 02). 1898, С.-Петербург — 07. 11. 1980, Вашингтон) — історик права, бібліограф. Онук Ф. Яреша. Батько О. був білорусом (товаришував з укр. діячами, зокрема І. Шрагом і О. Шликевичем), мати походила зі змішаної рос.-чес. родини. Дійсний член НТШ, УВАН у США, Укр. істор. товариства, Білорус. інституту науки й мистецтва (м. Нью-Йорк, США). Від 1921 навч. у Колегії П. Галагана, від 1916 — в Університеті св. Володимира у Києві. Закін. Київ. військ. школу (1917), у складі рос. армії воював на Румун. фронті. 1921 завершив освіту в Київ. інституті нар. господарства. Відтоді — науковий співробітник, 1922–29 — секр. Комісії для виучування історії зах.-руського і укр. права ВУАН; водночас 1925–28 — асп. Н.-д. каф. історії України ВУАН під керівництвом М. Грушевського; від 1929 — зав. видавництва ВУАН; від 1931 — заступник секр. Соц.-екон. відділу ВУАН. Від весни 1933 — проф. історії Ніжин. пед. інституту (нині Черніг. обл.), у грудні того ж року звільнений з посади як «класовий ворог» і «зв'язковий між укр. та білорус. націоналістами». Від 1934 працював юрисконсультантом у Казахстані та РФ. Після нападу Німеччини на СРСР на поч. вересня 1941 мобілізов. до Червоної армії, майже відразу потрапив у нім. полон, після звільнення і наприкінці того ж місяця повернувся до Києва. Був юрисконсультантом міської управи, проф. і деканом юрид. факультету Київ. університету (невдовзі закритий нім. владою), н. с. НДІ краєзнавства. 1943 виїхав до м. Станіслав (нині Івано-Франківськ), звідти — до Львова. Від серед. 1944 — співроб. Музею визв. боротьби та проф. УВУ в Празі; від 1945 — проф. юрид. факультету УВУ в Мюнхені (Німеччина). 1949 емігрував до США.

1951 отримав стипендію фонду Форда для н.-д. праці у рамках програми вивчення СРСР при Колумбій. університеті; від 1954 — бібліограф і перекладач б-ки Конгресу США. Від 1969 — на пенсії. Від 1975 очолював відновлену на еміграції Правн. комісію при Істор.-філос. секції НТШ. Досліджував історію укр. права, зокрема розвиток держ.-правових інституцій доби Гетьманщини; проблеми формування білорус. юрид. термінології. Популяризував соціол. метод дослідж. правн. норм, із застосуванням якого розробив власну періодизацію історії права. Брав активну участь в укладанні ЕУ, був ред. її відділу «Право» (автор статей «Василенко Микола», «Гетьман», «Історія дослідження українського права» та ін.). Частину наук. праць написав білорус. мовою. Опубліковано спогади О. «Моя академічна праця в Україні» (Л., 1995).

Основні праці

Наука історії українського права: Право державне // Україна. 1927. № 1/2; Казачства на Беларусі // Полюмя. 1927. № 1; Центральні установи України-Гетьманщини XVII–XVIII ст. Ч. 1–2. К., 1929–30; Лекції з історії українського права: Право державне: Доба станового суспільства. Мюнхен, 1947; 1954; Значне військове товариство в Україні-Гетьманщині XVII–XVIII ст. // Зап. НТШ. 1948. Т. 157; Вступ до науки про право і державу. Мюнхен, 1949; 1987; History of Civilization of Eastern Europe in the Work of Arnold Toynbee // The Annals of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S. New York, 1952. Vol. 2, № 2; Пра «Цывілізацыйныя Асновы» беларускага гістарычнага працэсу // Зап. Беларус. інституту навукі і мастацтва [New York]. 1953. № 2; Ukrainian Society and Government 1648–1781. München, 1978.

Рекомендована література

1. Падох Я. Лев Окіншевич – видатний історик державного права України-Гетьманщини XVII–XVIII ст. Нью-Йорк; Мюнхен, 1985;
2. Лебедзева В. Леў Акіншэвіч пра гісторыю Беларусі // Спадчына. 1996. № 6;
3. Одарченко П. Видатні українські діячі: Статті. Нариси. К., 1999;
4. Яремчук В. П. Історик українського права Лев Окіншевич // Часопис Нац. університету «Остроз. академія». Сер. Право. 2012. № 2.

П. В. Одарченко

Бібліографічний опис:

Окіншевич Лев Олександрович / П. В. Одарченко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-76147>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).